

סדר מועד | מסכת ביצה י"ב"ח | שבת פרשת האזינו | וי"ב תשרי תשפ"ב (12-18 ספטמבר 2021)
Seder Moed | Masechet Beitzah 12-18 | Shabbat Parashat Ha'azinu | 6-12 Tishrei (Sept. 12-18)

גמר
חתימה
טובה

Daf 12: FOR THE SAKE OF FOOD PREPARATION

דף י"ב: "צריך אכל נפש"

One of the most important *halachot* of *Yom Tov* (festival holiday) is called: "*Tzorech ochel nefesh*" (for the sake of food preparation). On *Yom Tov* it is prohibited to travel in a vehicle, plow a field, harvest, etc. However, it is permissible to cook. Why?

The Torah said it is permissible to perform certain *melachot* (forms of labor prohibited on *Shabbat*) to prepare food on *Yom Tov* for *Yom Tov*. One is also allowed to carry food in the *reshut harabim* (public domain) so that food may be eaten on *Yom Tov*. This leniency is called "*Tzorech ochel nefesh*," i.e., *melachot* necessary to enable a person to eat.

ישנה הלכה חשובה מאד בהלכות יום טוב הנקראת "צריך אכל נפש". ביום טוב אסור לנסע ברכב, להרש בשדה, לקצר וכדומה, אבל מתיר לבשל. מדוע?

מפני שהתורה אמרה, שביום טוב מתיר לעשות מלאכות מסוימות לצורך הכנת אכל יום טוב. לכן, מתיר לבשל אכל ביום טוב. מתיר גם לטלטל אכל ברשות הרבים, כדי לאכל אותו ביום טוב. ההתיר הזה נקרא "צריך אכל נפש". מלאכות שצריכים לעשות אותן בשביל לאכל. "צריך" – יש בהן צורך, "אכל" – עבור אכל, "נפש" – של האדם.

Daf 13: KOHANIM AND LEVI'IM

דף י"ג: הכהנים והלויים

Terumot u'maasrot (priestly emoluments) were set aside from produce and given to the *kohanim* and *levi'im*. *Terumot u'maasrot* were "gifts," or gratuities given to the *kohanim* and *levi'im* who needed to serve in the *Beit HaMikdash* and teach *Am Yisrael* the ways of Torah.

In *Hilchot Shmittah v'Yovel* (Laws of the Sabbatical year and Jubilee), Rambam taught that God cares for all a person's worldly needs if they seek to worship God truly and faithfully — just as God took care of the *kohanim* and *levi'im*.

In *Hilchot Shmittah* (13:13), Rambam wrote: "Any person ... whose spirit motivates them ... to stand before God and serve Him (to fulfill God's *mitzvot*), to know God (experience God and to believe in Him), to proceed justly, and removes from their neck the yoke of the numerous reckonings (and does not solely calculate how to make ends meet), such a person will be sanctified as a holy of holies. God will provide this person's portion and heritage forever and ever, and will furnish whatever is sufficient for that individual in this world, as God provided for the *kohanim* and *levi'im*."

תרומות ומעשרות מפרישים מהפרות ונותנים לכהנים וללויים. התרומות והמעשרות נקראים "מתנות", כי הם מתנות שאנו נותנים לכהנים וללויים, שצריכים לעבד בבית המקדש ולהורות לעם ישראל את דרכי התורה.

הרמב"ם כותב בהלכות שמטה ויוכל, כי כפי שהקב"ה נתן מתנות לכהנים וללויים, כך גם כל אדם שיעבד את ה' באמת ובתמים, ה' ידאג לו בעולם הזה לכל מה שהוא צריך, כפי שהוא דאג לכהנים וללויים.

כך כותב הרמב"ם: "כל איש... אשר נדבה רוחו אותו... לעמד לפני ה' לשרתו ולעבדו (לקיים את מצוות ה') לדעה את ה' (לדעת אותו) - להאמין בו והלך ישר כמו שעשהו האלקים ופרק מעל צוארו על החשבונות הרבים... (אינו עושה חשבון, מהיכן תהיה לי פרנסה) הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהיה ה' חלקו ונתת לו לעולם ולעולמי עולמים ויזכה לו בעולם הזה דבר המספיק לו, כמו שדבה לכהנים וללויים."

Daf 14: SENDING OF GIFTS ON FESTIVALS

The *Mishnah* states it is permissible to send a chicken as a gift on *Yom Tov*. The chicken is not “*muktzeh*” because it is permissible to perform *shechitah* on *Yom Tov*. **This is the view of Beit Hillel.**

The *Mishnah* also says that if a person sends numerous gifts to a friend, the gifts should not be sent in a convoy of people comprised of three messengers one after another. Why not? Because someone who sees the convoy might think they were headed to the marketplace to sell the merchandise they were holding, and **engaging in such commerce is forbidden on *Yom Tov*.**

דף י"ד: שליחת מתנות ביום טוב

המשנה אומרת שבת, מתן לשלח מתנה תרנגולת, מפני שהיא אינה “מקצה”, שהרי ביום טוב מתן לשחט. כך סוברים בית הלל.

עוד אומרת המשנה, שאם מישהו רוצה לשלח לחבר שלו הרבה מתנות, אסור לו להוליכן בשירה, תהלוכה של שלשה אנשים בזה אחר זה שיקחו אלו את המתנות. מדוע? מפני שהרואה אותם עלול לחשב שהם הולכים לשוק למכור את התפוצים שהם מחזיקים, והרי בחג אסור למכור.

Daf 15: HOW TO REJOICE ON YOM TOV

On *Yom Tov* a person must rejoice. The *chachamim* derived from Torah verses that a person can rejoice through sitting and studying Torah, and that it is also possible to delight in eating meat and drinking wine.

Rabbi Yehoshua said that each person should choose for themselves the manner in which to rejoice. In other words, it is possible to fulfill the mitzvah of *simchat yom tov* (joy of *Yom Tov*) through consumption of a large festive meal in honor of the *Yom Tov*, and it is also possible to fulfill this mitzvah by going to the *Beit Midrash* to study Torah and revel in its wisdom.

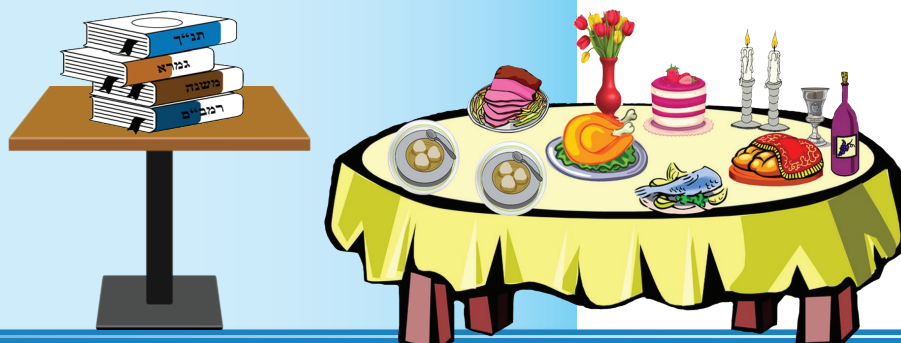
By contrast, **Rabbi Eliezer said** that every person needs to rejoice through Torah study **as well as** through eating a festive meal in honor of the *Yom Tov*. How was this accomplished? By invoking the principle of “**Half for God**” and “**Half for you.**” The first half of the holiday was made joyous by engagement in prayer and Torah study, and the second half of the holiday was filled with eating and drinking in honor of the *Yom Tov*.

דף ט"ו: מצות שמחת יום טוב

ביום טוב צריכים לשמח. חכמים למדו מפסוקי התורה, שאפשר לשמח על ידי למוד התורה, ואפשר גם לשמח על ידי שאוכלים בשר ושותים יין.

רבי יהושע אומר, כל אחד יבחר לעצמו. אפשר לקיים את המצוה על ידי עריכת סעדה גדולה לכבוד יום טוב, ואפשר לקיים את המצוה על ידי שהולכים לבית המדרש ללמד תורה ולהתענג מחכמת התורה.

אבל **רבי אליעזר אומר**, כל אחד צריך לשמח גם על ידי למוד תורה וגם באכילת סעדה לכבוד החג. איך עושים זאת? – “חציו – לה”, ו“חציו – לכם”. בחצי הראשון של החג מתפללים ולומדים תורה, ובחצי האחר של החג אוכלים ושותים לכבוד יום טוב.

Daf 16: LIVELIHOOD IS DETERMINED ON ROSH HASHANAH

On *Rosh HaShanah* God inscribes the *g'zar din* (decree) of each person for the year to come. One of the matters determined in the Heavens during those days is the amount of money a person will earn in the coming year. **The *chachamim* asserted** that it was irresponsible to spend a large sum of money at the beginning of the year because of the possibility that the heavenly verdict might not decree much money for that year. As such, if a person spends all of his money at the start of the year he risks having insufficient funds for the remainder of the year.

However, the *chachamim* said that **a person who spends money in honor of *Shabbat* or *Yom Tov* has no need to worry**. According to tradition, when a person purchases tasty foods for *Shabbat* and *Yom Tov*, a heavenly decree oversees the addition of funds to that person's financial accounts. Likewise, Chazal state that in the case of a person who pays money for his children to be taught Torah, those funds will be returned by heavenly decree. **Rabbi Yochanan says** that even a person who does not have much money may borrow cash from a friend to purchase food for *Shabbat*, and God will help that person repay the funds.

Daf 17: "WHO SANCTIFIES SHABBAT, THE JEWISH PEOPLE, & THE SEASONS"

On what occasions is the *berachah* "***Mekadesh haShabbat, v'Yisrael, v'hazmanim***" recited during both the *Amidah* prayer and *Kiddush*? When a *Yom Tov* (festival) coincides with *Shabbat* it is necessary to bless both *Shabbat* and the *Yom Tov*. Therefore, both are blessed together: "***Mekadesh haShabbat***"— God sanctified the Sabbath and *Yisrael* (the Jewish People). "***V'hazmanim***" — and God sanctified the festivals and holidays as well.

Why do we not recite "*Mekadesh Yisrael, haShabbat, v'hazmanim*"? The *Gemarah* explains that *Shabbat* is permanently sanctified. God decreed that every seventh day is automatically *Shabbat*. However, who determines when the *chagim* take place? It is *Am Yisrael* who sanctify *Rosh Chodesh* (the start of the month on the Jewish calendar) by means of a decision of the *beit din* (court)? The calendar we have today was arranged by the *beit din* many, many years ago, and this remains how the date of *Pesach* is determined, as well as the dates for *Shavuot* and all the other *chagim*. For that reason, before the *chagim* are mentioned, we note that it is *Am Yisrael* who determine when the holidays occur.

דף ט"ז: קובעים את הפרנסה בראש השנה

בראש השנה פותב הקב"ה את גזר דינו של האדם. אחד הדברים שמחליטים עליהם בשמים בימים הללו, הוא, כמה פרנסה תהיה לכל אדם בשנה הבאה. **חכמים אמרו:** שבתחלת השנה אין פדאי לבזבז הרבה כסף, כי אולי גזרו בשמים שבשנה הזו לא תהיה הרבה פרנסה, ואם יבזבזו בתחלת השנה את כל הכסף, מה ישאר לסוף השנה?

אבל אמרו חכמים, מי שמוציא כסף לכבוד שבת ויום טוב, אינו צריך לדאג. אם אדם קונה מאכלים טובים לכבוד שבת ולכבוד יום טוב, יוסיפו לו כסף מן השמים. גם מי שמשלם

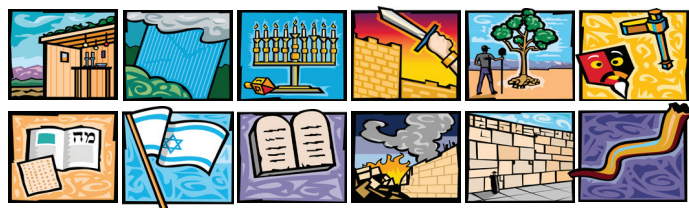

כסף כדי שילמדו את בניו תורה, יחזירו לו את הכסף מן השמים. **רבי יוחנן גם אמר,** כי אפילו מי שאין לו הרבה כסף, יכול ללוות כסף מחבר שלו כדי לקנות אכל לשבת, והקב"ה פבר יעזר לו להחזיר את הכסף.

דף י"ז: "מקדש השבת וישראל והזמנים"

מתי מברכים את הברכה הזו "**מקדש השבת וישראל והזמנים**" בתפלת העמידה ובקדוש? פאשר יום טוב חל בשבת, צריך לברך על השבת, צריך גם לברך על יום טוב, אז מברכים על שניהם יחד: "**מקדש השבת**" – הקב"ה קדש את השבת, "**וישראל**" – הוא גם קדש את עם ישראל, "**והזמנים**" – וגם את המועדים, את החגים.

למה אין אומרים "מקדש ישראל השבת והזמנים"? התלמוד מסביר שיום שבת קדש הוא קבוע. הקב"ה קבע, שהיום השביעי הוא שבת. אבל, מי קובע מתי יחולו החגים? – עם ישראל, בית דין הוא זה שקובע מתי חל ראש חודש (גם לוח השנה שיש לנו היום, סדר על ידי בית דין לפני שנים רבות), וכך קובעים מתי יחול פסח, שבועות וכל החגים. לכן, לפני שמזכירים את החגים, מזכירים את עם ישראל שקובעים מתי יהיו החגים.

Daf 18: WHY ARE RITUALLY IMPURE UTENSILS NOT IMMERSSED ON SHABBAT?

Why is it necessary to perform *tevilah* (ritual immersion) on ritually unclean utensils? Today, everyone is considered *tameh* (ritually impure), since it is no longer possible to prepare the ashes of the *parah adumah* (red heifer), the mechanism by which one purifies those who have contracted corpse-impurity. In antiquity, the *kohanim* would eat *terumot* (priestly gifts) because they were *tehorim* (ritually pure). Likewise, *kohanim* would eat the meat of the *korbanot* (sacrifices), and the owner of the sacrificial animal would eat from its meat as well. Obviously, it was necessary to exercise extreme caution to ensure that both the *terumah* and *korbanot* were not exposed to *tum'ah*, given that in the event they were to touch a ritually impure utensil they would in turn become *t'mai'im*. For this reason, ritually impure vessels must be immersed in a *mikveh* to purify them.

On this *daf*, the Talmud teaches us that **the *chachamim* prohibited the immersion of impure vessels on Shabbat or *Yom Tov***. The *chachamim* feared that because people were busy the entire week, they might set aside their ritually impure utensils until they found time to immerse them on Shabbat or *Yom Tov*. What would happen in the interim? People would collect ritually impure utensils at home that they might accidentally use, thereby imparting *tum'ah* onto *terumah* or other foodstuffs whose purity had to be maintained. Therefore, the *chachamim* decreed that there would be no ritual immersion of utensils on Shabbat or *Yom Tov*. As a result, people became accustomed to immersing utensils immediately after those vessels became ritually impure.

דף י"ח: למה לא טובלים כלים טמאים בשבת?

מדוע בכלל צריכים לטבול כלים טמאים? היום כלנו טמאים, כי אי אפשר לשחט פרה אדמה ולטהר את הטמאים. פעם, היו הכהנים אוכלים את התרומות, כי הם היו טהורים, וגם את בשר הקרבנות היו אוכלים הכהנים וגם הבעלים של הקרבנות, אכלו מבשרם. כמובן שצריך להזהר מאד שהתרומה והקרבנות לא יקבלו טמאה, כי אם יגע בהם בלי טמא הם יטמאו. לכן, את הכלים הטמאים צריכים להטביל במקוה, כדי לטהר אותם.

בדף זה מלמד התלמוד כי חכמים תקנו שבשבת וביום טוב אין להטביל כלים. חכמים חששו, שאנשים יעסקו כל השבוע וישמרו את הכלים הטמאים בצד, עד שיטבילו אותם בשבת או ביום טוב, ומה יקרה בנתיים? יהיו להם בבית כלים טמאים והם ישתמשו בהם בטעות ויטמאו תרומות וטהרות. לכן גזרו חכמים: אין להטביל כלים בשבת וביום טוב, וכך יטבילו אותם מיד כשנטמאו.

D'VAR TORAH: PARASHAT HA'AZINU

דבר תורה: פרשת האזינו

In the *Ha'azinu* poem, Moshe likens the Torah to water: "May my lesson come down in drops like the rain, my words flow like dew." What message does Moshe seek to convey to *B'nei Yisrael* through the images in this poem? *Parashat HaAzinu* chronicles the last moments before Moshe's departure from the physical world. With his final words, Moshe stresses the fact that without Torah — its continued existence, study, and preservation — the world would cease to exist. Water provides the basis for the existence for every creature on earth. There is no creature in the world able to exist without water. In the same way, Moshe says that the Torah is like water, enabling the world to live. For without the Torah, the world would be considered like a creature doomed for lack of water.

בשירת האזינו ממשיל משה את התורה למים – "יצרף במטר לקחי תזל כטל אמרתי". מה המסר שמושה רוצה להעביר לבני ישראל דרך דמוי ומשל זה? פרשת האזינו היא הרגע האחרון לפני הסתלקותו של משה מהעולם, ובמלותיו האחרונות הוא מנסה להטמיע בתוכם שאלולי התורה – קיומה, למודה ושמירתה – העולם לא יתקיים. המים הם היסוד לקיומה של כל בריה עלי אדמות. אין יצור בעולם שיוכל להתקיים בלי מים. ובאותו אופן, אומר משה, התורה היא במים המחיים את העולם ומקימים אותו, ומבלעדי התורה נחשב העולם כברייה בלי מים.